

27.9.2024

OZNÁMENIE POSLANCOM

Vec: Petícia č. 0072/2024, ktorú predkladá J. H., nemecký štátny príslušník, o žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov uvoľnených Maďarsku

1. Zhrnutie obsahu petície

Podľa predkladateľa petície sa za Orbánovej vlády systematicky spreneverujú finančné prostriedky EÚ. Predkladateľ petície sa obáva, že uvoľnenie predtým zmrazených finančných prostriedkov EÚ vo výške približne 10 miliárd EUR v decembri 2023 ohrozí hodnoty EÚ. Predkladateľ petície okrem iného požaduje okamžité zrušenie uvoľnených finančných prostriedkov a vrátenie už vyplatených súm z tohto uvoľnenia a nevyplácanie ďalších finančných prostriedkov EÚ, kým sa na základe odborného posudku, ktorý si dala vypracovať Európska komisia, nezistí, že v Maďarsku už neexistuje systémová korupcia. Predkladateľ petície takisto žiada o odňatie hlasovacích práv Maďarsku.

2. Prípustnosť

Petícia bola uznaná ako prípustná 18. apríla 2024. Európsky parlament požiadal Komisiu o poskytnutie informácií podľa článku 227 ods. 5 (nový článok 233 ods. 5).

3. Odpoveď Komisie doručená 27. septembra 2024

Pripomienky Komisie

Presadzovať a obhajovať hodnoty EÚ a bojovať proti korupcii vo všetkých členských štátoch patrí medzi najvyššie priority Komisie.

Komisia vo svojich rozhodnutiach z 22. decembra 2022, ktorými sa schvaľujú programy Maďarska spolufinancované z fondov politiky súdržnosti, Európskeho námorného,

rybolovného a akvakultúrneho fondu a fondov v oblasti vnútorných záležitostí, dospela k záveru, že Maďarsko vzhľadom na viaceré obavy vrátane nezávislosti súdництва nesplnilo horizontálnu základnú podmienku súladu s Chartou základných práv EÚ. Z dôvodu týchto obáv Komisia zablokovala väčšinu finančných prostriedkov vyčlenených podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach 2021/10601¹ (NSU).

Po dôkladnom posúdení a niekoľkých výmenách informácií s maďarskou vládou Komisia 13. decembra 2023 usúdila, že Maďarsko prijalo opatrenia, ktoré sa zaviazalo prijať, aby Komisia mohla považovať horizontálnu základnú podmienku súladu s Chartou základných práv v súvislosti s nezávislosťou súdництва za splnenú. To znamená, že časť finančných prostriedkov EÚ už nemôže a nemala by byť zmrazená a že Maďarsko môže začať žiadať o úhrady až do výšky približne 10,2 miliardy EUR z fondov podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach. Značná časť financovania podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach je však naďalej zmrazená z dôvodu horizontálnej základnej podmienky súladu s Chartou základných práv, pokiaľ ide o obavy týkajúce sa práv LGBTIQ osôb, akademickej slobody a práv na azyl.

Konkrétny dátum, ku ktorému Komisia prijala rozhodnutie, podľa ktorého bola horizontálna základná podmienka v súvislosti s nezávislosťou súdництва splnená, vyplýval zo zákonnej lehoty na prijatie takéhoto rozhodnutia. Išlo teda o zabezpečenie súladu s právnymi predpismi, čo nepodlieha politickým úvahám. Komisia musí dodržiavať zásady právneho štátu a všetky jej rozhodnutia sa zakladajú na uplatniteľných právnych predpisoch, konkrétne na nariadení o spoločných ustanoveniach vo vzťahu k horizontálnej základnej podmienke.

Komisia bude pozorne a nepretržite monitorovať uplatňovanie opatrení zavedených Maďarskom, najmä prostredníctvom auditov, aktívnej spolupráce so zainteresovanými stranami a monitorovacích výborov. Ak sa Komisia domnieva, že táto horizontálna základná podmienka, pokiaľ ide o nezávislosť súdництва alebo ktorýkoľvek iný aspekt, už nie je splnená, môže kedykoľvek vykonať nové posúdenie a rozhodnúť o zablokovaní finančných prostriedkov.

Obavy Komisie týkajúce sa situácie v oblasti právneho štátu v Maďarsku sú jasne uvedené v osobitnej kapitole výročnej správy Komisie o právnom štáte². Komisia sa okrem toho naďalej stotožňuje s viacerými obavami, ktoré vyjadril Európsky parlament vo svojom odôvodnenom návrhu z 12. septembra 2018 na začatie postupu podľa článku 7 ods. 1 ZEÚ proti Maďarsku. Tento postup sa vzťahuje na širokú škálu otázok súvisiacich s hodnotami EÚ.

V článku 7 ods. 2 ZEÚ sa stanovuje, že Európska rada môže jednomyseľne rozhodnúť o existencii závažného a pretrvávajúceho porušovania hodnôt uvedených v článku 2 ZEÚ niektorým členským štátom. Ak je prijaté rozhodnutie podľa článku 7 ods. 2 ZEÚ, môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o pozastavení hlasovacích práv zástupcu vlády dotknutého

¹NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnem fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku, Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021.

²https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/annual-rule-law-cycle_sk

členského štátu na zasadnutiach Rady.

Okrem toho Rada 15. decembra 2022 v rámci všeobecného režimu podmienenosti na základe návrhu Komisie prijala opatrenia na ochranu rozpočtu Únie pred porušovaním zásad právneho štátu v Maďarsku³. Rada pozastavila časť finančných záväzkov v rámci troch programov politiky súdržnosti vo výške približne 6,3 miliardy EUR na obdobie 2021 – 2027 a zakázala prijímať akékoľvek nové právne záväzky v rámci priameho alebo nepriameho riadenia s tzv. trustmi pôsobiacimi vo verejnom záujme. Tieto opatrenia sa vzťahujú na zásady právneho štátu v Maďarsku, a to v oblasti verejného obstarávania, trestného stíhania, konfliktu záujmov a boja proti korupcii. Maďarsko v priebehu postupu navrhlo niekoľko nápravných opatrení, ale v plnej miere ich nevykonalo, v dôsledku čoho zostalo viacero otázok nevyriešených. Komisia situáciu prehodnotila⁴ a 13. decembra 2023 rozhodla, že opatrenia nemožno zrušiť, pretože Maďarsko neprijalo a Komisii formálne neoznámilo žiadne nové nápravné opatrenie na riešenie otvorených otázok. Maďarsko doteraz nepredložilo žiadne ďalšie nápravné opatrenie. Opatrenia Rady preto zostávajú v platnosti.

Maďarský plán obnovy a odolnosti okrem toho zahŕňa ďalšie opatrenia na zabezpečenie dodržiavania práva EÚ Maďarskom. Maďarsko sa vo svojom pláne obnovy a odolnosti, ktorý Rada schválila 15. decembra 2022, skutočne zaviazalo k 27 tzv. supermíľnikom v záujme zabezpečenia ochrany finančných záujmov Únie a posilnenia nezávislosti súdnictva. Tieto supermíľniky zostávajú v revidovanom pláne Maďarska (schválenom Radou 8. decembra 2023) nezmenené a vzťahujú sa aj na kapitolu REPowerEU. Týchto 27 supermíľnikov plánu obnovy a odolnosti zahŕňa štyri supermíľniky týkajúce sa nezávislosti súdnictva, ktoré zodpovedajú opatreniam, ktorých prijatie Komisia požadovala od Maďarska v rámci horizontálnej základnej podmienky súladu s Chartou základných práv EÚ, a 21 supermíľnikov, ktoré zodpovedajú kľúčovým krokom na vykonanie nápravných opatrení navrhnutých v priebehu postupu v rámci všeobecného režimu podmienenosti. Vzhľadom na to, že supermíľniky ešte neboli v plnej miere dosiahnuté, Maďarsku doteraz nebola vyplatená žiadna platba v rámci plánu obnovy a odolnosti s výnimkou „automatického“ predbežného financovania REPowerEU.

Záver

Brániť hodnoty EÚ a bojovať proti korupcii vo všetkých členských štátoch je jednou z priorít Komisie. Komisia využíva všetky dostupné nástroje na zabezpečenie toho, aby všetky členské štáty vrátane Maďarska dodržiavali právo EÚ. V tejto súvislosti Komisia neváhala a nebude váhať podniknúť právne kroky proti ktorémukoľvek členskému štátu, ktorý poruší právo EÚ, a sama bude právo EÚ vždy dodržiavať.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie, Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 1, dostupné na adrese <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32020R2092>.

⁴ Prehodnotenie Komisie je k dispozícii na adrese https://commission.europa.eu/document/83f08b3a-bf4a-4462-a361-88d44692452b_en